

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до деяких Законів України щодо визначення рівня володіння українською мовою іноземними громадянами»

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. Абзац двадцять дев'ятой частини першої статті 64 Закону України “Про освіту” (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 38—39, ст. 380) виключити.

2. У Законі України “Про забезпечення функціонування української мови як державної” (Відомості Верховної Ради України, 2019 р., № 21, ст. 81 із наступними змінами):

1) статті 10 і 11 викласти в такій редакції:

«Стаття 10. Вимоги щодо рівня володіння державною мовою

1. Вимоги до відповідного рівня володіння державною мовою, зокрема до рівня володіння українською мовою як іноземною, визначає і затверджує Національна комісія зі стандартів державної мови.

2. Складення іспиту на рівень володіння державною мовою, зокрема іспиту на рівень володіння українською мовою як іноземною, здійснюється відповідно до порядку проведення іспиту на рівень володіння державною мовою, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

3. За результатами складеного іспиту на рівень володіння державною мовою особи можуть отримати державний сертифікат про рівень володіння державною мовою (далі - державний сертифікат), що засвідчує один із рівнів, визначених частинами другою та третьою статті 11 цього Закону.

4. Рівень володіння державною мовою особи, що визначені пунктами 1, 3, 4, 7, 9, 9-1, 10, 13 частини першої статті 9 цього Закону, засвідчують державним сертифікатом, який видає Національна комісія зі стандартів державної мови відповідно до цього Закону.

5. Рівень володіння державною мовою особи, що визначені пунктами 2, 5, 6, 8, 11, 12, 14–16 частини першої статті 9 цього Закону, засвідчують документом

про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни), або державним сертифікатом про рівень володіння державною мовою, який видає Національна комісія зі стандартів державної мови відповідно до цього Закону.

Стаття 11. Рівні володіння державною мовою

1. Класифікацію рівнів володіння державною мовою, зокрема рівнів володіння українською мовою як іноземною з урахуванням Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (CEFR), розробляє і затверджує Національна комісія зі стандартів державної мови.

2. Володіння державною мовою для осіб, що визначені частиною першою статті 9 цього Закону, передбачає два рівні – рівень вільного володіння державною мовою першого ступеня і рівень вільного володіння державною мовою другого ступеня.

3. Володіння українською мовою як іноземною передбачає шість рівнів – початковий рівень володіння українською мовою як іноземною (A1), базовий рівень володіння українською мовою як іноземною (A2), рубіжний рівень володіння українською мовою як іноземною (B1), середній рівень володіння українською мовою як іноземною (B2), високий рівень володіння українською мовою як іноземною (C1), ґрунтовний рівень володіння українською мовою як іноземною (C2).»;

2) частини другу та п'яту статті 43 викласти в такій редакції:

«2. Завданням Комісії є збереження та розвиток української мови, сприяння її функціонуванню як державної через утвердження стандартів державної мови і встановлення методів перевіряння рівня володіння державною мовою для зайняття визначених законами посад та українською мовою як іноземною, зокрема для набуття громадянства України.»;

«5. Повноваження Комісії визначено цим Законом та іншими законами України.»;

3) частину першу статті 44 викласти в такій редакції:

«1. Комісія має такі повноваження:

1) напрацьовує з урахуванням пропозицій та висновків Інституту української мови Національної академії наук України, інших наукових та освітніх установ і затверджує стандарти державної мови, зокрема:

а) правопис української мови та зміни до нього;

б) стандарти української термінології;

в) стандарти транскрибування і транслітерації;

г) стандарти володіння українською мовою;

2) визначає і затверджує вимоги до рівнів володіння державною мовою, зокрема:

а) рівнів володіння українською мовою як іноземною, зокрема для набуття громадянства України,

б) рівнів володіння державною мовою особами, визначеними частинами першою і другою статті 9 цього Закону;

3) затверджує порядок перевірки рівня володіння державною мовою;

4) затверджує форму державного сертифіката;

5) подає у встановленому законом порядку пропозиції Кабінету Міністрів України про внесення змін до законодавства, пов'язаних із напруцюванням, затвердженням і забезпеченням дотримання стандартів державної мови, а також із визначенням і підтвердженням рівня володіння державною мовою, зокрема рівня володіння українською мовою як іноземною.

б) затверджує завдання для іспитів на рівень володіння державною мовою, зокрема для іспитів на рівень володіння українською мовою як іноземною;

7) організовує іспити на рівень володіння державною мовою та призначає установи (організації), уповноважені забезпечувати проведення таких іспитів;

8) видає державні сертифікати;

9) веде Реєстр державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою (далі – Реєстр) та є його адміністратором;

10) веде облік державних сертифікатів, запис у яких засвідчує рівень володіння українською мовою як іноземною;

11) розробляє та подає у встановленому законом порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проект порядку проведення іспитів на рівень володіння державною мовою;

12) здійснює міжнародне співробітництво з питань, що належать до її повноважень, зокрема організовує в Україні та за кордоном проведення іспитів на рівень володіння українською мовою як іноземною та призначає установи (організації), що уповноважені забезпечувати проведення таких іспитів;

13) здійснює інші повноваження, визначені цим Законом та іншими законами України.»;

4) статтю 48 викласти в такій редакції:

«Стаття 48. Іспити та документи для визначення і підтвердження рівня володіння державною мовою

1. Рівень володіння державною мовою підтверджує:

1) державний сертифікат;

2) витяг з Реєстру, що підтверджує видачу особі державного сертифіката та містить відомості, передбачені цією статтею;

3) документ про повну загальну середню освіту у випадках, визначених частиною п'ятою статті 10 цього Закону;

2. Іспити на рівень володіння державною мовою, зокрема на рівень володіння українською мовою як іноземною, організовує та проводить Комісія та/або установи (організації), уповноважені забезпечувати проведення таких іспитів. Здійснення перевірки та оцінювання результатів іспитів забезпечує апарат Комісії.

Комісія своїм рішенням може делегувати повноваження з проведення іспитів на рівень володіння державною мовою та/або зі здійснення перевірки та оцінювання результатів таких іспитів спеціально уповноваженій державою установі (організації), що проводить зовнішнє незалежне оцінювання відповідно до Закону України «Про освіту», іншим установам (організаціям) в Україні, а також може делегувати повноваження з проведення іспитів на рівень володіння українською мовою як іноземною Українському інституту, установам (організаціям) за кордоном. Результати таких іспитів можуть бути оскаржені до Комісії відповідно до абзацу першого частини дев'ятої цієї статті.

Іспити на рівень володіння українською мовою як іноземною проводять очно або із застосуванням організаційно-технологічних засобів здійснення зовнішнього незалежного оцінювання.

3. Порядок проведення іспитів на рівень володіння державною мовою розробляє Комісія та затверджує Кабінет Міністрів України.

4. Об'єктивність іспитів на рівень володіння державною мовою забезпечується завчасною публікацією інформації про програми, строки та порядок проведення таких іспитів, дотриманням єдиних вимог до процедури їхнього проведення, підбором завдань, незалежністю іспитових комісій, єдиними критеріями оцінювання.

5. Завдання для іспитів на рівень володіння державною мовою затверджує Комісія.

До участі в розробці завдань Комісія має право залучати наукові та освітні установи, зокрема Інститут української мови Національної академії наук України.

6. Складення іспитів на рівень володіння державною мовою передбачає виконання усних та письмових завдань. Комісія може встановити особливі вимоги для складання іспитів особами з порушенням зору, слуху, мовлення.

7. З метою отримання державного сертифіката вперше або підвищення підтвердженого рівня володіння державною мовою особа може повторно скласти іспит на рівень володіння державною мовою необмежену кількість разів, але не частіше одного разу на чотири місяці.

8. Складення іспиту на рівень володіння державною мовою для громадян України, осіб, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, осіб, яким надано тимчасовий захист, є безоплатним.

Складення іспиту на рівень володіння українською мовою як іноземною для іноземців та осіб без громадянства є платним і здійснюється за кошти фізичних та/або юридичних осіб.

Плата за складення іспиту на рівень володіння українською мовою як іноземною зараховується до доходів Державного бюджету України. Розмір плати за складення іспиту на рівень володіння українською мовою для іноземців та осіб без громадянства встановлює Кабінет Міністрів України.

9. Результати іспитів на рівень володіння державною мовою для зайняття визначених законом посад, проведених відповідно до абзацу другої частини другої цієї статті, можуть бути оскаржені до Комісії відповідно до Закону України «Про адміністративну процедуру» та/або до адміністративного суду.

Порядок оскарження результатів іспиту на рівень володіння державною мовою для зайняття визначених законом посад та розгляду відповідних скарг затверджує Комісія з дотриманням вимог Закону України «Про адміністративну процедуру».

Рішення Комісії про встановлення результатів іспитів на рівень володіння державною мовою, визначення рівня володіння державною мовою та видачу (відмову у видачі) державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою можуть бути оскаржені відповідно до Закону України «Про адміністративну процедуру» та/або до адміністративного суду.

10. Комісія видає особі державний сертифікат за умови, якщо за результатами складення іспиту на рівень володіння державною мовою особа підтвердила володіння державною мовою на одному з рівнів, визначених статтею 11 цього Закону.

Державний сертифікат про рівень володіння державною мовою формується засобами інформаційно-комунікаційної системи для визначення рівня володіння державною мовою, невід'ємною частиною якої є Реєстр.

Результати іспиту на рівень володіння державною мовою для зайняття визначених законом посад встановлюються не пізніше 15 календарних днів від дати складення іспиту, а на рівень володіння українською мовою як іноземною - не пізніше 50 календарних днів від дати складення іспиту.

Не пізніше наступного дня після встановлення результатів складеного іспиту засобами інформаційно-комунікаційної системи для визначення і підтвердження рівня володіння державною мовою, невід'ємною частиною якої є Реєстр, формується державний сертифікат про рівень володіння державною мовою як електронний документ, який розміщується в Реєстрі, а також автоматично до Реєстру вноситься відповідний запис про видачу державного сертифіката. Державний сертифікат вважається виданим у момент його розміщення в Реєстрі.

Якщо запис до Реєстру не був внесений упродовж трьох календарних днів від дати встановлення рівня володіння державною мовою, який надає право на отримання відповідного державного сертифіката, такий державний сертифікат вважається виданим.

Порядок ведення Реєстру та доступу до нього визначає Кабінет Міністрів України.

11. Державний сертифікат про рівень володіння державною мовою для зайняття визначених законом посад, діє безстроково, а про рівень володіння українською мовою як іноземною - п'ять років.

12. Державний сертифікат може бути скасований в адміністративному порядку або судом. Підставою для скасування державного сертифіката є допущені під час складання іспиту порушення, за умови, що такі порушення мали істотний характер і призвели до ухвалення неправильного по суті рішення про видачу державного сертифіката.

13. Доступ до інформації, що міститься у Реєстрі (прізвище, ім'я, по батькові власника державного сертифіката, рівень володіння державною мовою, серійний номер і дата видачі державного сертифіката, термін дії), є відкритим онлайн на офіційному вебсайті Комісії. Видача витягів з Реєстру, надання доступу до всієї інформації, що міститься в Реєстрі, здійснюється урахуванням вимог Закону України "Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг". Відображення державних сертифікатів засобами Єдиного державного порталу публічних послуг "Дія" здійснюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

14. Фінансування заходів із організації та проведення іспитів на рівень володіння державною мовою здійснюється за кошти державного бюджету в установленому законом порядку.

15. Особа, яка склала іспит на рівень володіння державною мовою, має право ознайомитися з результатами виконаних нею завдань іспитової роботи після її перевірки.

Порядок ознайомлення з результатами виконаних завдань іспитової роботи встановлює і затверджує Комісія.».

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім підпункту 4 пункту 2 розділу I цього Закону, який вводиться в дію через 6 місяців з дня набрання чинності цим Законом.

2. Установити, що державний сертифікат про рівень володіння державною мовою, що засвідчує володіння державною мовою на середньому рівні першого ступеня, отриманий до набрання чинності цим Законом, прирівнюється до державного сертифіката про рівень володіння українською мовою як іноземною, що засвідчує рівень володіння українською мовою як іноземною на рубіжному рівні (B1), визначений частиною другою статті 11 Закону України “Про забезпечення функціонування української мови як державної”, і є чинними протягом п’яти років від дати набрання чинності цим Законом.

3. Кабінету Міністрів України:

1) забезпечити створення належних умов для організації і проведення Національною комісією зі стандартів державної мови іспитів на рівень володіння українською мовою як іноземною, а саме:

фінансування нових повноважень та завдань, які будуть покладені на Національну комісію зі стандартів державної мови після набрання чинності цим Законом;

2) протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Голова

Верховної Ради України

